

Richard King, *On offence: The politics of indignation*. Melbourne ja Lontoo: Scribe Publications, 2015, 248 s.

Poliittista korrektiutta edellyttävissä yhteiskunnissa tunteiden voimakas korostuminen ja korostaminen vaikuttavat tulleen yleismaailmallisiksi ilmiöiksi. Sanomalehdistä ja internetin keskustelupalstoilta saa lukea päivittäin, miten ihmiset loukkaantuvat, järkyttyvät tai raivostuvat sankoin joukoin triviaaleistakin asioista. Asian laajuuteen verrattuna sen poliittisia vaikutuksia on tutkittu kuitenkin verrattain vähän. Poliitikantutkimuksessa erilaisia tunteita ja niiden julkituonteja on perinteisesti käsitelty tarkasteltaessa esimerkiksi mielipiteiden muodostamista ja yhteiskunnallisten liikkeiden syntyä. Yleisesti ottaen tunteet ovat näyttäytyneet positiivisena elementtinä, joka vahvistaa tietoisuutta poliittisista epäkohdista ja synnyttää yhteiskunnallisiin muutoksiin tähtäävää liikettä.

Englantilaissyntyinen kulttuurikriitikko Richard King käsittelee tunteita huomattavasti kriittisemmin. Hänen kirjansa *On offence: The politics of indignation* perustuu näkemykselle, jonka mukaan länsimaissa muutaman vuosikymmenen aikana laajalle levinneen poliittisen korrektiuden vaatimuksen myötä ihmisten jatkuvasti julkituomasta närkästymisestä, loukkaantumisesta ja uhriutumuksesta on muodostunut oikea vitsaus, joka voi näivettää ja halvaannuttaa minkä tahansa yhteiskunnallisesti merkityksellisen keskustelun. Vaikka teoksen fokus on anglosaksisessa maailmassa, sen esittämät havainnot ja päätelmät ovat relevantteja myös suomalaisesta perspektiivistä. Erityisen ajankohtaiseksi kirjan käsittelemät teemat teki vuonna 2015 puhjennut pakolaiskriisi, joka synnytti Suomeenkin uudenlaisen poliittisen metadiskurssin eli keskustelun siitä, miten maahanmuutto-keskustelua pitäisi ylipäättään käydä. Samalla kun yhteiskunnallisen keskustelun keskiöön ovat nousseet poliittisen korrektiuden, kunnioittamisen ja ”vihapuheen” teemat, politiikasta on tullut täälläkin aivan uudenlainen julkisuudessa käsiteltävä tunnekysymys. Tämän asian hahmottamiseen *On offence* tarjoaa paljon aineksia.

Poliittinen korrektiuus tarkoittaa eräänlaista käyttäytymissäännöstöä tai nykyaikaisen poliittisen toimijan puhe-etiketä. Ajatuksella poliittisesta korrektiudesta oletetaan, että yhteiskunnallisessa kielikäytössä olisi löydettävissä sosiaalisesti hyväksyt-

tävä puhetapa, jota käyttämällä kukaan ei loukkaantuisi – ja kääntäen, mikäli jokin puhe, teksti tai kielellinen käytäntö on tulkittavissa loukkaavaksi, ihmisillä on myös täysi oikeus kokea sen johdosta moraalista närkästymistä. Poliittiseen korrektiuteen sisältyvät vaatimukset erilaisten uskomusten ja ihmisten henkilökohtaisten ominaisuuksien kunnioittamisesta eivät tietenkään toteudu käytännössä kitkatta, ja *On offence*n johtoajatuksena onkin, että poliittisen korrektiuden erottamattomana kääntöpuolena on loukkaantuminen: mitä enemmän yhteiskunnissa korostetaan vaatimusta poliittisesta korrektiudesta, sitä herkempiä ihmiset ovat loukkaantumaan mistä tahansa asiasta.

Johdannoksi aiheen käsittelyyn lukijan mieleen palautetaan kesällä 2010 paljon mediajulkisuutta saanut tapaus, jossa yhdysvaltalainen pastori Terry Jones uhkasi polttaa julkisesti koraaneja syyskuun 11. päivän terrori-iskujen vuosipäivänä. Tempauksen oli tarkoitus olla julkinen vastalause suunnitelmalle rakentaa ääri-islamistien tuhoaman World Trade Centerin liepeille islamilainen kulttuurikeskus (josta puhuttiin laajalti myös ”Ground Zeron moskeijana”). Suunnitelma oli jo aiemmin herättänyt laajaa suututumusta ympäri Yhdysvaltoja, ja sitä vastaan oli esitetty lukuisia vastalauseita; esimerkiksi tunnettu republikaanipoliitikko Newt Gingrich oli jo rinnastanut kulttuurikeskushankkeen hakaristin asettamiseen holokaustimuseon ulkopuolelle. Pastori Jonesin uhkaus koraanien polttoprotestista nostatti kuitenkin pian laajan kansainvälisen selkkauksen. Mahdollista Koraanien polttamista vastaan järjestettiin lukuisia mielenosoituksia ympäri maailmaa, ja monet valtiot esittivät asiasta virallisen vastalauseensa. Vastalauseensa esittivät myös lukuisat yhdysvaltalaiset merkikhenkilöt, kuten presidentti Barack Obama sekä USA:n ja Naton Afganistanin-joukkojen komentaja David Petraeus. Lopulta pastori Jones myöntyi, eikä polttanut terrori-iskujen muistopäiväksi haalimiaan kahtasataa Koraania.

Kyseinen tapaus kuvasti Kingin mukaan monelakin tapaa ”närkästymisen politiikaksi” (”politics of indignation”) nimittämänsä ilmiötä, jonka keskeisiä aspekteja ovat vaatimus poliittisesta korrektiudesta, voimakkaasti julkituotu loukkaantuminen ja usein myös ihmisryhmien kollektiivinen uhriutuminen. Hänestä on olennaista huomioida, että pas-

tori Jonesin pienseurakunnan vaikuttimet ymmärsi ja jakoi moni sellainenkin amerikkalainen, joka ei koskaan hyväksyisi pyhinä pidettyjen kirjojen polttorovioita. Miksi näiden ihmisten mielipiteitä ja tunteita ei tuotu tapauksen yhteydessä politiikassa ja mediassa esiin yhtä voimakkaasti kuin islaminuskoisten julkituomaa loukkaantumista ja raivoa? Länsimaisen oikeuskäsityksen omaavan ihmisen on vaikea pitää koraanienpolttouhkausta yhteismitallisena uhkaukselle tappaa ihmisiä kostoksi siitä, ja monien yhdysvaltalaisen tuotumusta rakennussuunnitelmia kohtaan oli varsin ymmärrettävää. Kingin esittämän selityksen mukaan kyse olikin ennen kaikkea nykyaikaisesta taipuvaisuudesta asettaa tiettyjen ihmisryhmien tunteet toisia merkittävämmäksi. Jos jonkin ryhmän katsotaan olevan yleisen poliittisen korrektiuden mukaisesti ”uhreja”, ollaan alttiimpia paitsi hyväksymään heidän esittämät väitteet ja vaatimukset myös mahdolliset ylilyönnot. Tässä tapauksessa altavastaaajiksi ja uhreiksi katsottiin yleisesti muslimit, joiden uskontoa aiottiin häväistä polttamalla kasapäin sen pyhintä kirjaa.

King syventää asian käsittelyä jatkamalla uskonnon parissa ja esittämällä seikkaperäisesti tapauksen, jossa kuuluisa brittiläinen evoluutiotieteilijä Richard Dawkins tapasi amerikkalaisen julkis-evangelistan Ted Haggardin – tapaus, joka eskaloitui miltei käsi-kähmäksi, ja joka sittemmin näytettiin Dawkinsin juontamassa dokumentissa *The root of all evil*. Osapuolten ajaman tieteellisen evoluutiotieteen ja näennäistieteellisen ”älykkään suunnittelun” yhteentörmäys oli sinänsä yllätyksetöntä, ja lukijan kannalta mielenkiintoista onkin tapa, jolla pastori Haggard pyrki väittelemään tiedemies Dawkinsin kanssa. Ensinnäkin Haggard otti Dawkinsin väitteet henkilökohtaisena loukkauksena (”haukut minun lapsiani elämiksi”), jonka jälkeen hän siirtyi älykkään suunnittelun retoriikasta vielä epä-älyllisempään ad hominem -argumentointiin (”olet ylimielinen ja luulet tietäväsi muka niin paljon paremmin”). On tulkinanvaraista ja sinänsä toissijaista, oliko Haggardin toiminta enemmän närkästyksellä poliittikointia kuin aitojen tunteiden vilpittömyyttä esittämistä. Kingin mukaan olennaisempaa on havaita, että kuvattu tilanne on nähtävissä henkilöiden puolustamien asemien tai statuksien yhteentörmäyksenä. Toisella puolella oli Dawkinsin edustaman tiedemiehen status, johon kuuluu oikeus kyseenalaistaa asioita. Sitä vastassa oli Haggardin edustama hyvin toisenlainen status, johon King katsoo sisältyneen tietty ”miten

kukaan julkeaa kyseenalaistaa minun uskomuksiani” -asenne. Kun Dawkins sitten julkesi kyseenalaistaa, tulkitsi Haggard sen hyökkäykseksi häntä itseään kohtaan, erityisesti kristittyinä ja perheenisinä.

On offencen läpikantavana ideana on, että poliittista korrektiutta vaativassa maailmassa uhrina olemisesta ja uhriksi tekeytymisestä on tullut kannattavaa, ja että närkästyksistä ja sen julkituonnista on muodostunut uusi tapa argumentoida, tehdä politiikkaa ja osallistua yhteiskunnalliseen elämään. Närkästyminen, loukkaantuminen ja uhriutumisen ovat asioita, jotka liittyvät kiinteästi toimijoiden identiteettiin, ja vaikka *On offence* ei olekaan kirja identiteettipoliitikasta, eräät tapausesimerkit poliittisesta närkästyksistä voi tulkita myös identiteettipoliitiikan näkökulmasta. Mainio esimerkki tästä on Kingin kuvaus vuoden 2011 kuuluisasta Occupy Wall Street -tapahtumasta. Siitä oli alun perin kaavailtu eräänlaista yhdysvaltalaisista vastinetta arabikevälle ja sen symboliksi muodostuneelle Tahririn aukiolle. Kairon ytimessä olevalle aukiolle oli aiemmin samana vuonna kokoontunut lukuisa määrä huonoon hallintoon kyllästyneitä egyptiläisiä vaatimaan demokratiaa, ja mitä yksinvaltainen presidentti Hosni Mubarak merkitsi egyptiläisille, sitä amerikkalaisille merkitsi riistokapitalismi. Occupyliikkeen sloganiksi oli valittu iskevä ”me olemme 99 %”, millä viitattiin epätasaiseen tulonjakoon ja ajatuksen siitä, että USA:n rikkain prosentti riisti omaisuudenhaalinnallaan massiivista enemmistöä kansasta. Occupy -tapahtuma kasvoi nopeasti, mutta samalla sitä alkoi häiritä liikkeen epämääräiset tavoitteet, tai paremminkin konkreettisten päämäärien puute. Kansan enemmistön äänenä esiintyminen on aina epäilyttävää, eikä se tässäkin tapauksessa johtanut liikkeen kasvuun, päinvastoin. Occupy -liikkeen sisällä alkoi pian sen laajenemisen jälkeen syntyä erilaisia ryhmiä, jotka eivät niinkään kyseenalaistaneet tulonjaon räikeätä eriarvoisuutta kuin sitä, ketkä ylipäättään olivat eriarvoisuuden suurimpia uhreja. Värilliset yhdysvaltalaiset ja feministit perustivat Occupy-liikkeen sisälle pian omia segmenttejä katsoessaan, että amerikkalaisen kapitalismin suurimpia häviäjiä eivät olleet valkoiset miehet, vaikka myönsivät heilläkin saattavan tuki mennä yksilönä huonosti. Samoin Amerikan alkuperäiskansojen edustajat äityivät nopeasti julistamaan, että heidän maansa oli valloitettu (occupied) jo ajat sitten. Kingin selonteossa Occupy -liike näytti muuttuvan lyhyessä ajassa kansan enemmistön äänestä

kummalliseksi ”kuka kärsii eniten” -kilpailuksi, jossa osanottajat purkivat närkästymisestä aiheutunutta pahaa oloaan keskinäisillä solvauksilla ja suoranaisilla nyrkkitappelulla.

Ajatukseen identiteettipoliitikasta sisältyy usein oletus uhriudesta, joka syntyy enemmistön vallan sorsissa vähemmistöjä. *On offencen* mielenkiintoisimpia huomioita on, että nykyaikaisissa poliittista korrektiutta korostavissa yhteiskunnissa uhriutumista on tullut tehokeino, jonka avulla mikä tahansa ryhmä voi harjoittaa vääryyden kokemukseen nojautuvaa identiteettipoliittikkaa eli närkästymisen poliittikkaa. Ihmisten ei enää tarvitse edustaa esimerkiksi etnisiä tai seksuaalisia vähemmistöjä esittäytyäkseen kaltoin kohdeltuina uhreina ja tapauksina, jotka vaativat yhteiskunnalta poliittisia korjaustoimia. Myös yhteiskunnallisesti hyväosaisiksi luetut ryhmät ovat heittäytyneet loukkaantujan ja uhrin asemaan. Eräs tällainen ryhmä on Yhdysvalloissa paljolti kannatusta saanut ns. teekutsuliike, jonka jäsenet ovat kärjistyesti sanoen lähinnä valkoihoisia, hyvin toimeentulevia ihmisiä (”tea party movement” tulee sanoista ”taxed enough already”). Teekutsuliikkeen uhriutumisretoriikka on Kingin sanoin ”poliittista jujutsua”, jossa vastapuolten käyttämät voimat ohjataan niitä itseään vastaan. Liike nojautuu mm. tilastolliseen faktaan, että valkoihoisista on muodostumassa Yhdysvalloissa etninen vähemmistö (esimerkiksi New Yorkissa tämä tapahtui jo vuonna 1987, jolloin kaupungin asukkaista alle puolet oli enää etnisesti valkoisia), ja kääntää sen väitteeksi, jonka mukaan valkoihoiset ovat itse asiassa jo nyt voimakkaasti alistettu ja sorsittu vähemmistö. Toisaalta teekutsuliikettä närkästyttää ja uhriuttaa myös mustaihoiseen Barack Obamaan personoitava byrokraattinen hallinto, liiallinen verotus ja erityinen vasemmistointellektualismi, jonka se näkee syövyttäneen niin valtionhallinnon kuin laajemminkin yhdysvaltalaisen kulttuurin. Teekutsuliikkeen retoriikassa vasemmistointellektualistit ovat ylimielisiä *besserwissereitä*, jotka loukkaavat tavallisia amerikkalaisia kyseenalaistamalla heidän konservatiivisen arvomaailmansa. Tämän näkemyksen voi katsoa osaltaan selittävän myös esimerkiksi mölättyksistään tunnetun republikaanipoliitikko Sarah Palinin poliittista suosiota. Monelle häntä tukevalle on lopulta yhdentekevää, onko Palin oikeassa uskoessaan, että dinosaurukset elivät ihmisten kanssa yhtä aikaa 6000 vuotta sitten, jolloin maailma luotiin (Uusi Suomi 29.9.2008). Heille tieteellisiä

totuuksia tärkeämpää on tunne siitä, että Palin ei ole ylimielinen intellektuelli.

Miten tähän tilanteeseen on päädytty? Kingin mukaan poliittisen korrektiuden esiinnousuun on vaikuttanut ennen kaikkea 1960-luvulta alkanut länsimainen kulttuurivallankumous, mikä näkyi varsinkin Yhdysvalloissa mustien oikeuksia ja feminisimiä ajaneiden kansalaisliikkeiden kasvuna. Poliittisen korrektiuden normi vahvistui entisestään anglosaksisissa maissa 1990-luvulla samoihin aikoihin, jolloin poliittinen vasemmisto heikentyi hävitessään toistuvasti talouspoliittiset kamppailunsa oikeistolle. King hyväksyykin englantilaisen kulttuurintutkijan Stuart Hallin väitteen, että nykyaikaiselle vasemmistolle jaetut sosiaaliset identiteetit ovat tosiasiasa tärkeämpiä kuin materiaalisista intresseistä käytävä poliittinen kamppailu. Väitteen takana oleva ajatus on yksinkertainen: kun vasemmisto huomasi, ettei se voi enää voittaa perinteisiä kamppailujaan markkina-liberalismin määrittämässä maailmassa, sen oli etsittävä talouden ulkopuolelta sellaisia taisteluita, jotka se saattoi vielä voittaa. Ajatus on helppo sijoittaa myös suomalaisen kontekstiin, jossa perinteiset vasemmistopuolueet näyttävät profiloituvan tänä päivänä talousliberalismin vastavoimana olemisen sijaan lähinnä suvaitsevaisuutta ja monikulttuurisuutta ajavina yleispuolueina.

King pyrkii selittämään poliittista korrektiutta myös teoreettisemmin purkamalla sen takana olevia ajatusrakennelmia. Kirjaa tulkiten voi kiteyttää, että näitä taustaoletuksia on Kingin mukaan pääpiirteisään kaksi. Ensinnäkin poliittinen korrektiutus nojautuu eräänlaiseen epistemologis-kulttuuriseen relativismiin, joka kyseenalaistaa yleisien totuuksien olemassaolon ja painottaa asioiden ajallista ja kontekstisidonnaista tulkinnallisuutta. Lisäksi poliittiseen korrektiuteen sisältyy keskeisesti ajatus yhteiskunnallisista käytännöistä vallan uusintajina ja ylläpitäjinä. Kumpikin tausta-ajatus palautuu Kingin tulokinnassa 1960- ja 1970-luvun ranskalaiseen jälkistrukturalismiin ja mm. Jacques Derridan ja Michel Foucault’n tuotantoon. Uudemmissa ei-ranskalaisista yhteiskuntateoreetikoista voisi puolestaan mainita esimerkiksi yhdysvaltalaisen Judith Butlerin. Koska poliittinen korrektiutus on ollut jo lähtökohtaisesti hyvin tiiviisti sidoksissa akateemiseen maailmaan, King käyttää tarkastelussaan huomattavasti vaivaa juuri koulu- ja tiedemaailman käsittelyyn. Näillä alueilla poliittisen korrektiuden tavoittelemista voi hänen mukaansa havaita sekä arkipäiväisellä

käytäntöjen tasolla (esim. keskusteluna siitä, millaisia termejä tulisi käyttää tai välttää) että yleisemmällä tasolla pyrkimyksenä hahmottaa poliittisesti korrekkeja opetus- ja tutkimuslinjoja. Jokapäiväisissä käytännöissä poliittinen korrektius ilmenee etenkin erilaisiin etnisiin ryhmiin ja sukupuolisuuteen liittyvien asioiden tiedostamisena. Etnisyyteen perustuva ”positiivinen syrjintä” (”affirmative action”) ja ns. sukupuolisensitiivisyys ovat polttavia aiheita varsinkin Yhdysvalloissa, mutta suomalaiselle lukijalle debatit saattavat näyttäytyä melko vieraina.

On offence kiinnostavimpia aiheita onkin kysymys poliittisen korrektiuden ja tiedon välisestä suhteesta. King kysyy, voiko poliittinen korrektius väristää tieteellisiä totuuksia, ja vastaa itse myöntävästi. Hänen kritiikkinsä kärki on poliittiseen korrektiuteen sisältyvässä relativismissa, joka esittää kaikki totuudet pelkästään diskursiivisina konstruktioina. King myöntää, että joillakin tieteenaloilla, kuten esimerkiksi kirjallisuudentutkimuksessa, uudelleentulkintoja ja dekonstruktioita voi periaatteessa tehdä yhä uudelleen. Hänestä olisi kuitenkin äärimmäistä relativismia väittää, että sama pätesi tiukan formaaleihin tieteisiin, kuten fysiikkaan tai matemaatiikkaan. Tämä ei tietenkään tarkoita, etteikö näin olisi jo tehty. *On offence* rakentaa kuvaa eräänlaisesta postmodernista jälkistrukturalistisesta tieteenkritiikistä, joka esittää kaikki tieteenalat länsimaisen patriarkaalisen kulttuurin projektiiona, joiden esittämät faktat ovat läpeensä moraalipoliittisten doktriinien syövyttämiä subjektiivisia tulkintoja. King ei malta olla nostamatta kritiikkinsä yhteydessä esiin satiiria, jonka tunnettu fyysikko Alan Sokal kirjoitti kaksikymmentä vuotta sitten etenkin ranskalaisen jälkistrukturalismin kritiikiksi. Sokalin näennäistieteellinen ja tahallisen absurdi artikkeli otettiin todesta yhdysvaltalaisessa postmodernin kulttuurintutkimuksen julkaisussa *Social Text*, joka julkaisi sen vuonna 1996 nimellä ”Rajoja ylittämässä: kohti kvanttigraavitaation transformatiivista hermeneutiikkaa”. Artikkelissaan Sokal esitti muun muassa, että fyysinen todellisuus on sosiaalinen ja kielellinen konstruktio, ja että elitististen tieteiden kaanoneiden sijaan ihmisten tulisi harjoittaa ”emansipatorista matemaatiikkaa”.

Relativismin satiirilta kuulostaa myös kirjassa havainnoitu ns. historiallinen afrosentrismi, joka ilmestyi historian tutkimuksen marginaaliin 1900-luvun loppupuolella. Afrosentrismi teki sangen reippaita uudelleentulkintoja historian tutkimuksessa

aiemmin selviöinä pidetyistä faktoista, jotka se kuvasi länsimaisen valkoisen miehen ylivallassa luomina vääristyneinä tulkintoina. Afrosentrismi on esittänyt muun muassa, että muinaiset egyptiläiset eivät itse asiassa olleet luoneet arkkitehtuuriaan ja hieroglyfejään itse, vaan he olivat omaksuneet ne syvemmältä Afrikasta, suunnilleen nykyisen Etiopian ja Sudanin alueelta. Asian havaitsemista on afrosentrismien mukaan hankaloittanut se, että rasistiset länsiarkeologit turmelivat aikoinaan muinaisegyptiläisiä pat-saita hävittääkseen niissä ilmenneet negroidipiirteet. Myöskään antiikin Kreikan filosofia ja taide eivät afrosentrismien mukaan olleet faktisesti peräisin hel-leeneiltä itseltään, vaan ne olivat tuontitavaraa, Egyptin kautta tuotua afrikkalaista kulttuuria. Samaten ensimmäiset matemaatikot, tiedemiehet, tähtitieteilijät ja lääkärit olivat mustia afrikkalaisia, samoin kuin myöhemmin esimerkiksi profetat Jeesus ja Muhammed. Poliittista korrektiutta heijastavat relativistiset uudelleentulkinnat eivät rajoitu kaukaiseen menneisyyteen, vaan myös lähimenneisyyden tapahtumat ovat joutuneet uudenlaisen tiedostavan dekonstruktion kohteiksi. Näin ollen Yhdysvaltalaisissa koulukirjoissa saatetaan kuvata esimerkiksi toista maailmansotaa lähinnä episodiksi naisten aseittaisessa emansipaatioissa sen sijaan, että sitä kuvattaisiin taisteluna fasismia vastaan. Kirjallisuuden tunneilla puolestaan on nykyään vähintäänkin kyseenalaista käsitellä Mark Twainin klassikkoo *Huckleberry Finnin seikkailut* (1884), sillä teoksessa käsitellään etnisyyttä stereotyyppisesti ja käytetään sanaa ”nigger” (kirjasta onkin laadittu myös uudempi painos, jossa poliittisesti epäkorrekti n-sana on vaihdettu neutraalimpaan ilmaisuun ”slave”). Se, että kirja itse otti jo kirjoittamisaikanaan poikkeuksellisen voimakkaasti kantaa nimenomaisesti orjuutta vastaan, näyttää olevan poliittisesti korrektin terminologian omaksuneille toissijaista.

Teoksen mielenkiintoisinta ja viihdyttävintä antia ovat juuri lukuisat tapausesimerkit, joiden kautta King käsittelee poliittisen korrektiuden vaatimusta sekä ihmisten alttiutta moraaliseen närkästymiseen, henkilökohtaiseen loukkaantumiseen ja kollektiiviseen uhriutumiseen. Olisi silti virhe nähdä *On offence* pelkkänä anekdoottikokoelmana, joka todistaa lukijalleen ihmisten kyvyn sosiaaliseen tollouteen. Suurien suomalaisten proosahumoristien tavoin myös Richard King on pohjimmiltaan moralisti, jonka pyrkimyksenä on osoittaa ne karikat, johon liiallinen kapeakatseisuus vääjäämättä vie. King pai-

nottaa toistuvasti, ettei pyrkimyksessä poliittiseen korrektiuteen ole hänestä sinänsä mitään väärää. Sen sijaan hänen kritiikkinsä ytimessä on ajatus siitä, että pyrkimykset luoda ihmisille vapautta olla sellaisia kuin ovat ilman, että kukaan loukkaisi millään tavalla yksilön henkilökohtaista olemusta ja maailmankuvaa, muuttuvat paradoksaalisesti ihmisten vapautta rajoittaviksi tekijöiksi. Tällaisen poliittisen korrektiuden hintana on käytännössä yksityisten ihmisten ja erilaisten instituutioiden harjoittama ennakkosensuuri ja sananvapauden jyrkkä kaventu-
minen. Poliittista korrektiutta vaativille *On offence* esittääkin arvokkaan muistutuksen siitä, että demokraattisessa ja avoimessa yhteiskunnassa sananvapaus mahdollistaa ihmisten loukkaamisen sanoilla, mutta sen vastapainona yhteiskunta voi lakipykälien avulla myös rangaista tapahtuneista ylilyönneistä. Kirjan loppupäätelmissä korostuukin ajatus siitä, että epäkohdista keskusteleminen ja niiden korjaaminen ei ole mahdollista ilman sananvapauden vapaata harjoittamista. Kääntäen tämä tarkoittaa, että poliittisen korrektiuden nimissä tapahtuva vaikeneminen johtaa väistämättä erilaisten ihmisryhmien välisen turhautumisen ja keskinäisen vihan kasvuun. Siksi olisi suotavaa, että kaikille herkkähipiäisille kehittyisi paksumpi nahka.

KARI KULOVAARA
